

REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2016/101 AL COMISIEI**din 26 octombrie 2015****de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru evaluarea prudentă prevăzute la articolul 105 alineatul (14)****(Text cu relevanță pentru SEE)**

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 ⁽¹⁾, în special articolul 105 alineatul (14) al treilea paragraf,

întrucât:

- (1) Articolul 105 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 se referă la standardele de evaluare prudentă aplicabile tuturor pozițiilor din portofoliul de tranzacționare. Articolul 34 din regulamentul respectiv impune însă instituțiilor să aplice standardele prevăzute la articolul 105 tuturor activelor evaluate la valoarea justă. Cele două articole menționate anterior implică împreună faptul că cerințele de evaluare prudentă se aplică tuturor pozițiilor evaluate la valoarea justă, indiferent dacă acestea sunt deținute sau nu în portofoliul de tranzacționare; termenul „poziții” se referă numai la instrumentele financiare și la mărfuri.
- (2) Atunci când aplicarea evaluării prudente ar conduce la o valoare contabilă absolută a activelor mai mică sau la o valoare contabilă absolută a pasivelor mai mare decât cea recunoscută în contabilitate, ar trebui calculată o ajustare suplimentară a evaluării (AVA) ca valoare absolută a diferenței dintre cele două, deoarece valoarea prudentă trebuie să fie întotdeauna egală sau mai mică decât valoarea justă în cazul activelor și, respectiv, egală sau mai mare decât valoarea justă în cazul pasivelor.
- (3) Pentru pozițiile supuse evaluării în cazul cărora o modificare a evaluării contabile are numai un impact parțial sau nu are niciun impact asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază, AVA ar trebui aplicate numai pe baza părții din modificarea evaluării contabile care are impact asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază. Aceste poziții includ pozițiile care fac obiectul contabilității de acoperire, pozițiile disponibile pentru vânzare, în măsura în care modificările evaluării acestora sunt supuse unui filtru prudențial, și pozițiile de semn opus perfect corespondente.
- (4) AVA se determină numai pentru calculul ajustărilor fondurilor proprii de nivel 1 de bază, dacă este necesar. AVA nu afectează determinarea cerințelor de fonduri proprii în conformitate cu articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (cu excepția cazului în care se aplică derogarea pentru portofoliile de tranzacționare de mici dimensiuni în conformitate cu articolul 94 din regulamentul respectiv).
- (5) În vederea furnizării unui cadru coerent pentru calculul AVA de către instituții, este necesară o definiție clară a nivelului-țintă de certitudine și a elementelor de incertitudine a evaluării care ar trebui luate în considerare la determinarea valorii prudente, împreună cu metodologii definite pentru atingerea nivelului de certitudine cerut pe baza condițiilor curente de piață.
- (6) AVA pentru incertitudinea prețului de piață, pentru costurile de închidere și pentru riscul de model ar trebui calculate pentru expunerile supuse evaluării care sunt bazate pe instrumente financiare sau portofolii de instrumente financiare. În acest scop, instrumentele financiare pot fi combinate în portofolii dacă, în cazul AVA pentru incertitudinea prețului de piață și costurile de închidere, instrumentele sunt evaluate pe baza aceluiași factor de risc sau dacă, în cazul AVA pentru riscul de model, instrumentele sunt evaluate pe baza aceluiași model de evaluare.
- (7) Având în vedere că anumite AVA legate de incertitudinea evaluării nu sunt cumulative, în cazul anumitor categorii de AVA ar trebui permisă o abordare a agregării care poate lua în considerare beneficiile diversificării, pentru elementele AVA ce nu sunt legate de un element de cost de ieșire așteptat care nu este inclus în valoarea justă. În scopul agregării AVA, ar trebui, de asemenea, să poată fi obținute beneficii ale diversificării pentru diferența dintre valoarea așteptată și valoarea prudentă, astfel încât băncile cu o valoare justă care este deja mai prudentă decât valoarea așteptată să nu obțină mai puține beneficii ale diversificării decât cele care utilizează valoarea așteptată ca valoare justă.

⁽¹⁾ JO L 176, 27.6.2013, p. 1.

- (8) Întrucât instituțiile care au portofolii mici evaluate la valoarea justă vor fi, de regulă, supuse unei incertitudini limitate a evaluării, acestea ar trebui să poată aplica o abordare mai simplă pentru estimarea AVA decât instituțiile care au portofolii mari evaluate la valoarea justă. Pentru a stabili dacă se poate aplica o abordare mai simplă, dimensiunea portofoliilor evaluate la valoarea justă ar trebui apreciată la fiecare nivel la care se calculează cerințele de capital.
- (9) Pentru ca autoritățile competente să poată verifica dacă instituțiile au aplicat corect cerințele de evaluare a nivelului agregat al AVA cerut, instituțiile ar trebui să mențină documente, sisteme și controale adecvate.
- (10) Prezentul regulament se bazează pe proiectele de standarde tehnice de reglementare transmise Comisiei de Autoritatea Bancară Europeană.
- (11) Autoritatea Bancară Europeană a organizat consultări publice deschise cu privire la proiectele de standarde tehnice de reglementare pe care se bazează prezentul regulament, a analizat costurile și beneficiile potențiale aferente și a solicitat avizul Grupului părților interesate din domeniul bancar instituit în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Metodologia de calcul al ajustărilor suplimentare ale evaluării (AVA)

Instituțiile calculează trimestrial totalul ajustărilor suplimentare ale evaluării („AVA”) necesare pentru a ajusta valorile juste la valoarea prudentă, utilizând metoda prevăzută în capitolul 3, cu excepția cazului în care îndeplinesc condițiile de aplicare a metodei prevăzute în capitolul 2.

Articolul 2

Definiții

În scopul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- (a) „poziție supusă evaluării” înseamnă un instrument financiar, o marfă sau un portofoliu de instrumente financiare sau de mărfuri, deținut sau nu în portofoliul de tranzacționare, care este evaluat la valoarea justă;
- (b) „dată de intrare pentru evaluare” înseamnă un parametru observabil sau neobservabil al pieței sau o matrice de astfel de parametri care influențează valoarea justă a unei poziții supuse evaluării;
- (c) „expunere supusă evaluării” înseamnă partea dintr-o poziție supusă evaluării care este sensibilă la variația unei date de intrare pentru evaluare.

Articolul 3

Surse de date de piață

(1) Dacă instituțiile calculează AVA pe baza datelor de piață, acestea iau în considerare, în funcție de relevanță, gama de date de piață utilizate în procesul de verificare independentă a prețurilor („IPV”) menționat la articolul 105 alineatul (8) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, sub rezerva ajustărilor descrise la prezentul articol.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p. 12).

(2) Pentru a determina valoarea prudentă, instituțiile iau în considerare o gamă completă de surse de date de piață disponibile și fiabile, care include fiecare dintre următoarele surse de date, în funcție de relevanță:

- (a) cotații bursiere pe o piață lichidă;
- (b) tranzacții cu același instrument sau cu un instrument foarte asemănător, fie din evidențele proprii ale instituției, fie, dacă sunt disponibile, din evidențe de pe întreaga piață;
- (c) cotații pentru tranzacții furnizate de brokeri și de alți participanți la piață;
- (d) date furnizate de servicii specializate (*consensus service data*);
- (e) cotații indicative furnizate de brokeri;
- (f) evaluări ale garanțiilor reale furnizate de contraparte.

(3) În cazurile în care, pentru scopurile articolelor 9, 10 și 11, se aplică o abordare bazată pe cunoștințe de specialitate, se iau în considerare metode și surse alternative de informații, care includ fiecare dintre următoarele metode, în funcție de relevanță:

- (a) utilizarea datelor aferente unor instrumente similare, pentru care sunt disponibile date suficiente;
- (b) aplicarea unor variații prudente ale datelor de intrare pentru evaluare;
- (c) identificarea limitelor naturale ale valorii unui instrument.

CAPITOLUL II

ABORDAREA SIMPLIFICATĂ PENTRU DETERMINAREA AVA

Articolul 4

Condiții de utilizare a abordării simplificate

(1) Instituțiile pot aplica abordarea simplificată descrisă în prezentul capitol numai dacă suma valorilor absolute ale activelor și pasivelor evaluate la valoarea justă, înscrise în situațiile financiare ale instituției conform cadrului contabil aplicabil, este mai mică de 15 miliarde EUR.

(2) Activele și pasivele de semn opus perfect corespondente evaluate la valoarea justă se exclud din calculul prevăzut la alineatul (1). În ceea ce privește activele și pasivele evaluate la valoarea justă în cazul cărora o modificare a evaluării contabile are un impact parțial sau nu are niciun impact asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază, valorile acestora se includ numai proporțional cu impactul produs de modificarea relevantă a evaluării asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază.

(3) Pragul menționat la alineatul (1) se aplică pe bază individuală și pe bază consolidată. Dacă pragul este depășit pe bază consolidată, se aplică abordarea de bază pentru toate entitățile incluse în consolidare.

(4) Dacă instituțiile care aplică abordarea simplificată nu îndeplinesc condiția de la alineatul (1) timp de două trimestre consecutive, acestea notifică imediat acest lucru autorității competente relevante și convin asupra unui plan de punere în aplicare a abordării menționate în capitolul 3 în următoarele două trimestre.

Articolul 5

Determinarea AVA conform abordării simplificate

În abordarea simplificată, instituțiile calculează AVA ca 0,1 % din suma valorilor absolute ale activelor și pasivelor evaluate la valoarea justă care sunt incluse în calculul pragului prevăzut la articolul 4.

Articolul 6

Determinarea totalului AVA conform abordării simplificate

În cazul instituțiilor care aplică abordarea simplificată, totalul AVA în sensul articolului 1 este AVA rezultată din calculul prevăzut la articolul 5.

CAPITOLUL III

ABORDAREA DE BAZĂ PENTRU DETERMINAREA AVA

Articolul 7

Prezentare generală a abordării de bază

- (1) În abordarea de bază, instituțiile calculează AVA aplicând următoarea abordare în două etape:
- (a) se calculează AVA pentru fiecare dintre categoriile menționate la articolul 105 alineatele (10) și (11) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 („AVA la nivel de categorie”), în conformitate cu alineatul (2) al prezentului articol;
 - (b) se însumează valorile calculate conform literei (a) pentru fiecare AVA la nivel de categorie pentru a obține totalul AVA în sensul articolului 1.
- (2) În sensul alineatului (1) litera (a), instituțiile calculează AVA la nivel de categorie în unul din următoarele moduri:
- (a) în conformitate cu articolele 9-17;
 - (b) dacă aplicarea articolelor 9-17 nu este posibilă pentru anumite poziții, în conformitate cu o „abordare alternativă”, prin care se identifică instrumentele financiare conexe și se calculează o AVA ca sumă a următorilor termeni:
 - (i) 100 % din profitul net nerealizat pe instrumentele financiare conexe;
 - (ii) 10 % din valoarea noțională a instrumentelor financiare conexe, în cazul instrumentelor financiare derivate;
 - (iii) 25 % din valoarea absolută a diferenței dintre valoarea justă și profitul nerealizat, menționat la punctul (i), al instrumentelor financiare conexe, în cazul instrumentelor financiare nederivate.

În sensul literei (b) punctul (i) primul alineat, prin „profit nerealizat” se înțelege modificarea, dacă aceasta este pozitivă, înregistrată de valoarea justă de la inițierea tranzacției, determinată conform principiului „primul intrat, primul ieșit” (*first-in-first-out*).

Articolul 8

Dispoziții generale pentru calculul AVA conform abordării de bază

- (1) Pentru activele și pasivele evaluate la valoarea justă, în cazul în care o modificare a evaluării contabile are un impact parțial sau nu are niciun impact asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază, AVA se calculează numai pe baza părții din modificarea evaluării contabile care are impact asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază.
- (2) În ceea ce privește AVA la nivel de categorie descrise la articolele 14-17, instituțiile urmăresc să atingă un nivel de certitudine al valorii prudente echivalent cu cel stabilit la articolele 9-13.
- (3) Se consideră că AVA sunt ajustările evaluării necesare pentru a obține valoarea prudentă identificată, efectuate în plus față de orice ajustare aplicată valorii juste a instituției, despre care se poate stabili că se referă la aceeași sursă de incertitudine a evaluării ca și AVA. Dacă nu se poate stabili că o ajustare aplicată valorii juste a instituției se referă la o categorie specifică de AVA la nivelul la care sunt calculate AVA relevante, ajustarea respectivă nu se include în calculul AVA.
- (4) AVA sunt întotdeauna pozitive, inclusiv la nivelul expunerii supuse evaluării și la nivel de categorie, atât înainte, cât și după agregare.

Articolul 9

Calculul AVA pentru incertitudinea prețului de piață

- (1) AVA pentru incertitudinea prețului de piață se calculează la nivelul expunerii supuse evaluării („AVA individuale pentru incertitudinea prețului de piață”).

(2) Se apreciază că AVA pentru incertitudinea prețului de piață este zero numai dacă sunt îndeplinite următoarele două condiții:

(a) instituția are dovezi ferme că există un preț pentru tranzacția cu o expunere supusă evaluării sau prețul poate fi determinat pe baza unor date fiabile referitoare la o piață lichidă bidirecțională, astfel cum este aceasta descrisă la articolul 338 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;

(b) sursele de date de piață prevăzute la articolul 3 alineatul (2) nu indică o incertitudine semnificativă a evaluării.

(3) Dacă nu se poate stabili că o expunere supusă evaluării are o AVA egală cu zero, instituțiile utilizează sursele de date definite la articolul 3 pentru a aprecia AVA pentru incertitudinea prețului de piață. În acest caz, AVA pentru incertitudinea prețului de piață se calculează conform alineatelor (4) și (5).

(4) Instituțiile calculează AVA pentru expunerile supuse evaluării legate de fiecare dată de intrare pentru evaluare utilizată în modelul de evaluare relevant.

(a) nivelul de granularitate la care se apreciază aceste AVA este unul dintre următoarele:

(i) dacă sunt descompuse, toate datele de intrare pentru evaluare necesare calculării unui preț de ieșire pentru poziția supusă evaluării;

(ii) prețul instrumentului;

(b) fiecare dintre datele de intrare pentru evaluare menționate la litera (a) punctul (i) se tratează separat. Dacă o dată de intrare pentru evaluare constă într-o matrice de parametri, AVA se calculează pentru expunerile supuse evaluării legate de fiecare parametru din matrice. Dacă o dată de intrare pentru evaluare nu se referă la instrumente tranzacționabile, instituțiile pun în corespondență data de intrare pentru evaluare și expunerea aferentă supusă evaluării cu un set de instrumente tranzacționabile pe piață. Pentru calculul AVA, instituțiile pot reduce numărul de parametri ai datei de intrare pentru evaluare, utilizând orice metodologie adecvată, cu condiția ca parametrii reduși să îndeplinească toate cerințele următoare:

(i) valoarea totală a expunerii reduse supuse evaluării este egală cu valoarea totală a expunerii inițiale supuse evaluării;

(ii) setul redus de parametri poate fi pus în corespondență cu un set de instrumente tranzacționabile pe piață;

(iii) raportul dintre măsura varianței 2 și măsura varianței 1, definite mai jos și bazate pe date istorice din ultimele 100 de zile de tranzacționare, este mai mic de 0,1;

(c) în sensul prezentului alineat, „măsura varianței 1” înseamnă varianța profitului și pierderii pentru expunerea supusă evaluării legată de data neredusă de intrare pentru evaluare, iar „măsura varianței 2” înseamnă varianța profitului și pierderii pentru expunerea supusă evaluării legată de data neredusă de intrare pentru evaluare minus expunerea supusă evaluării legată de data redusă de intrare pentru evaluare. Dacă pentru calculul AVA se utilizează un număr redus de parametri, verificarea îndeplinirii criteriilor prevăzute la litera (b) este supusă cel puțin o dată pe an revizuirii metodologiei de compensare și a validării interne efectuate de funcția de control independent.

(5) AVA pentru incertitudinea prețului de piață se determină după cum urmează:

(a) dacă există suficiente date pentru a construi o plajă de valori plauzibile pentru o dată de intrare pentru evaluare:

(i) pentru o dată de intrare pentru evaluare a cărei plajă de valori plauzibile se bazează pe prețurile de ieșire, instituțiile estimează punctul din plajă în care sunt sigure în proporție de 90 % că ar putea ieși din expunerea supusă evaluării la prețul respectiv sau la un preț mai bun;

(ii) pentru o dată de intrare pentru evaluare a cărei plajă de valori plauzibile este creată pornind de la prețuri medii (*mid prices*), instituțiile estimează punctul din plajă în care sunt sigure în proporție de 90 % că valoarea medie pe care ar putea să o obțină ieșind din expunerea supusă evaluării este prețul respectiv sau un preț mai bun;

(b) dacă nu există suficiente date care să permită construirea unei plaje de valori plauzibile pentru o dată de intrare pentru evaluare, instituțiile aplică o abordare bazată pe cunoștințe de specialitate, utilizând informațiile calitative și cantitative disponibile pentru a obține un nivel de certitudine al valorii prudente a datei de intrare pentru evaluare echivalent cu cel prevăzut la litera (a). Instituțiile notifică autorităților competente expunerile supuse evaluării pentru care aplică această abordare, precum și metodologia utilizată pentru a determina AVA;

- (c) instituțiile calculează AVA pentru incertitudinea prețului de piață utilizând una dintre următoarele abordări:
- (i) aplică expunerii supuse evaluării a fiecărei poziții supuse evaluării diferența dintre valorile datelor de intrare pentru evaluare estimate conform literei (a) sau (b) și valorile datelor de intrare pentru evaluare utilizate pentru a calcula valoarea justă;
 - (ii) combină valorile datelor de intrare pentru evaluare estimate conform literei (a) sau (b) și reevaluează pozițiile supuse evaluării pe baza acestor valori. Instituțiile iau apoi în considerare diferența dintre pozițiile reevaluate și pozițiile evaluate la valoarea justă.
- (6) Instituțiile calculează totalul AVA la nivel de categorie pentru incertitudinea prețului de piață, aplicând la AVA individuale pentru incertitudinea prețului de piață formulele metodei 1 sau ale metodei 2 prevăzute în anexă.

Articolul 10

Calculul AVA pentru costurile de închidere

- (1) AVA pentru costurile de închidere se calculează la nivelul expunerii supuse evaluării („AVA individuale pentru costurile de închidere”).
- (2) Dacă o instituție a calculat pentru o expunere supusă evaluării o AVA pentru incertitudinea prețului de piață pe baza unui preț de ieșire, AVA pentru costurile de închidere poate fi apreciată ca fiind zero.
- (3) Dacă o instituție aplică derogarea menționată la articolul 105 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, AVA pentru costurile de închidere poate fi apreciată ca fiind zero, cu condiția ca instituția să justifice prin dovezi de ce este sigură în proporție de 90 % că există suficientă lichiditate pentru a susține o ieșire din expunerile respective supuse evaluării la prețul mediu.
- (4) Dacă nu se poate stabili că o expunere supusă evaluării are o AVA pentru costurile de închidere egală cu zero, instituțiile utilizează sursele de date definite la articolul 3. În acest caz, AVA pentru costurile de închidere se calculează conform alineatelor (5) și (6) ale prezentului articol.
- (5) Instituțiile calculează AVA pentru costurile de închidere aferente expunerilor supuse evaluării legate de fiecare dată de intrare pentru evaluare utilizată în modelul de evaluare relevant.
- (a) Nivelul de granularitate la care se apreciază aceste AVA pentru costurile de închidere este unul dintre următoarele:
- (i) dacă sunt descompuse, toate datele de intrare pentru evaluare necesare calculării unui preț de ieșire pentru poziția supusă evaluării;
 - (ii) prețul instrumentului.
- (b) Fiecare dintre datele de intrare pentru evaluare menționate la litera (a) punctul (i) se tratează separat. Dacă o dată de intrare pentru evaluare constă într-o matrice de parametri, instituțiile apreciază AVA pentru costurile de închidere aferente expunerilor supuse evaluării legate de fiecare parametru din matrice. Dacă o dată de intrare pentru evaluare nu se referă la instrumente tranzacționabile, instituțiile pun în corespondență în mod explicit data de intrare pentru evaluare și expunerea aferentă supusă evaluării cu un set de instrumente tranzacționabile pe piață. Pentru calculul AVA, instituțiile pot reduce numărul de parametri ai datei de intrare pentru evaluare utilizând orice metodologie adecvată, cu condiția ca parametrii reduși să îndeplinească toate cerințele următoare:
- (i) valoarea totală a expunerii reduse supuse evaluării este egală cu valoarea totală a expunerii inițiale supuse evaluării;
 - (ii) setul redus de parametri poate fi pus în corespondență cu un set de instrumente tranzacționabile pe piață;
 - (iii) raportul dintre măsura varianței 2 și măsura varianței 1, care se bazează pe date istorice din ultimele 100 de zile de tranzacționare, este mai mic de 0,1.

În sensul prezentului alineat, măsura varianței 1 înseamnă varianța profitului și pierderii pentru expunerea supusă evaluării legată de data neredusă de intrare pentru evaluare, iar măsura varianței 2 înseamnă varianța profitului și pierderii pentru expunerea supusă evaluării legată de data neredusă de intrare pentru evaluare minus expunerea supusă evaluării legată de data redusă de intrare pentru evaluare.

- (c) Dacă pentru calculul AVA se utilizează un număr redus de parametri, verificarea îndeplinirii criteriilor prevăzute la litera (b) este supusă cel puțin o dată pe an revizuirii efectuate de funcția de control independent și validării interne.
- (6) AVA pentru costurile de închidere se determină după cum urmează:
- (a) dacă există suficiente date care să permită construirea unei plaje de marje plauzibile dintre prețul de cumpărare și cel de vânzare pentru o dată de intrare pentru evaluare, instituțiile estimează punctul din plajă în care sunt sigure în proporție de 90 % că marja pe care ar putea să o obțină ieșind din expunerea supusă evaluării corespunde prețului respectiv sau unui preț mai bun;
- (b) dacă nu există suficiente date care să permită construirea unei plaje de marje plauzibile dintre prețul de cumpărare și cel de vânzare, instituțiile aplică o abordare bazată pe cunoștințe de specialitate, utilizând informațiile calitative și cantitative disponibile pentru a obține un nivel de certitudine al valorii prudente echivalent cu cel urmărit atunci când este disponibilă o plajă de valori plauzibile. Instituțiile notifică autorităților competente expunerile supuse evaluării pentru care aplică această abordare, precum și metodologia utilizată pentru a determina AVA;
- (c) instituțiile calculează AVA pentru costurile de închidere aplicând 50 % din marja estimată dintre prețul de cumpărare și cel de vânzare, calculată conform literei (a) sau (b), expunerilor supuse evaluării legate de datele de intrare pentru evaluare definite la alineatul (5).
- (7) Instituțiile calculează totalul AVA la nivel de categorie pentru costurile de închidere aplicând la AVA individuale pentru costurile de închidere formulele metodei 1 sau ale metodei 2 prevăzute în anexă.

Articolul 11

Calculul AVA pentru riscul de model

- (1) Instituțiile estimează o AVA pentru riscul de model pentru fiecare model de evaluare („AVA individuale pentru riscul de model”), luând în considerare riscul modelului de evaluare rezultat din existența potențială a unei game de modele diferite sau de calibrări diferite ale modelului utilizate de participanții la piață, precum și lipsa unui preț de ieșire ferm pentru produsul specific evaluat. Instituțiile nu iau în considerare riscul modelului de evaluare rezultat din calibrările parametrilor derivați ai pieței, care se contabilizează în conformitate cu articolul 9.
- (2) AVA pentru riscul de model se calculează utilizând una dintre abordările definite la alineatele (3) și (4).
- (3) Dacă este posibil, instituțiile calculează AVA pentru riscul de model determinând o plajă de evaluări plauzibile, produsă prin abordări alternative adecvate ale modelării și calibrării. În acest caz, instituțiile estimează punctul din plaja de evaluări rezultată în care sunt sigure în proporție de 90 % că ar putea ieși din expunerea supusă evaluării la prețul respectiv sau la un preț mai bun.
- (4) Dacă nu pot utiliza abordarea definită la alineatul (3), instituțiile aplică o abordare bazată pe cunoștințe de specialitate pentru a estima AVA pentru riscul de model.
- (5) Abordarea bazată pe cunoștințe de specialitate ia în considerare toate elementele următoare:
- (a) complexitatea produselor relevante pentru model;
- (b) diversitatea abordărilor matematice posibile și a parametrilor modelului, dacă parametrii modelului nu sunt legați de variabile ale pieței;
- (c) măsura în care piața produselor relevante este „unidirecțională” (*one way*);
- (d) existența unor riscuri legate de produsele relevante care nu pot fi acoperite;
- (e) gradul de adecvare al modelului pentru reflectarea comportamentului randamentului produselor din portofoliu.

Instituțiile notifică autorităților competente modelele pentru care aplică această abordare, precum și metodologia utilizată pentru a determina AVA.

- (6) Dacă instituțiile utilizează metoda descrisă la alineatul (4), prudența metodei trebuie confirmată anual, prin compararea:
- (a) AVA calculate cu metoda descrisă la alineatul (4), dacă aceasta ar fi aplicată unui eșantion semnificativ de modele de evaluare pentru care instituția aplică metoda prevăzută la alineatul (3); cu
 - (b) AVA obținute prin metoda prevăzută la alineatul (3) pentru același eșantion de modele de evaluare.
- (7) Instituțiile calculează totalul AVA la nivel de categorie pentru riscul de model aplicând la AVA individuale pentru riscul de model formulele metodei 1 sau ale metodei 2 prevăzute în anexă.

Articolul 12

Calculul AVA pentru marjele de credit constatate în avans

- (1) Instituțiile calculează AVA pentru marjele de credit constatate în avans cu scopul de a reflecta incertitudinea evaluării în ajustarea necesară, conform cadrului contabil aplicabil, pentru a include valoarea curentă a pierderilor așteptate ca urmare a nerambursării de către contraparte a pozițiilor pe instrumente financiare derivate.
- (2) Instituțiile includ elementul AVA referitor la incertitudinea prețului de piață în categoria AVA pentru incertitudinea prețului de piață. Elementul AVA referitor la incertitudinea costurilor de închidere se include în categoria AVA pentru costurile de închidere. Elementul AVA referitor la riscul de model se include în categoria AVA pentru riscul de model.

Articolul 13

Calculul AVA pentru costurile de investiție și de finanțare

- (1) Instituțiile calculează AVA pentru costurile de investiție și de finanțare cu scopul de a reflecta incertitudinea evaluării în costurile de finanțare utilizate la evaluarea prețului de ieșire conform cadrului contabil aplicabil.
- (2) Instituțiile includ elementul AVA referitor la incertitudinea prețului de piață în categoria AVA pentru incertitudinea prețului de piață. Elementul AVA referitor la incertitudinea costurilor de închidere se include în categoria AVA pentru costurile de închidere. Elementul AVA referitor la riscul de model se include în categoria AVA pentru riscul de model.

Articolul 14

Calculul AVA pentru poziții concentrate

- (1) Instituțiile estimează o AVA pentru poziții concentrate pentru pozițiile concentrate supuse evaluării („AVA individuale pentru poziții concentrate”), aplicând următoarea abordare în trei etape:
- (a) se identifică pozițiile concentrate supuse evaluării;
 - (b) se estimează o perioadă prudentă de ieșire pentru fiecare poziție concentrată supusă evaluării identificate, dacă nu este disponibil un preț de piață aplicabil pentru dimensiunea poziției supuse evaluării;
 - (c) dacă perioada prudentă de ieșire depășește 10 zile, se estimează o AVA ținând seama de volatilitatea datei de intrare pentru evaluare, de volatilitatea marjei dintre prețul de cumpărare și cel de vânzare și de impactul strategiei ipotetice de ieșire asupra prețurilor de piață.
- (2) În sensul alineatului (1) litera (a), pentru identificarea pozițiilor concentrate supuse evaluării se iau în considerare toate elementele următoare:
- (a) dimensiunea tuturor pozițiilor supuse evaluării raportată la lichiditatea pieței respective;

- (b) capacitatea instituției de a tranzacționa pe această piață;
- (c) volumul zilnic mediu al pieței și volumul zilnic tipic al tranzacțiilor instituției.

Instituțiile stabilesc și formalizează metodologia aplicată pentru a determina pozițiile concentrate supuse evaluării în cazul cărora care se calculează o AVA pentru poziții concentrate.

- (3) Instituțiile calculează totalul AVA la nivel de categorie pentru poziții concentrate ca sumă a AVA individuale pentru poziții concentrate.

Articolul 15

Calculul AVA pentru costurile administrative viitoare

(1) Dacă o instituție calculează pentru o expunere supusă evaluării AVA pentru incertitudinea prețului de piață și pentru costurile de închidere, care implică ieșirea deplină din expunere, instituția poate aprecia că AVA pentru costurile administrative viitoare este zero.

(2) Dacă nu se poate stabili că o expunere supusă evaluării are o AVA egală cu zero conform alineatului (1), instituțiile calculează AVA pentru costurile administrative viitoare („AVA individuale pentru costurile administrative viitoare”) luând în considerare costurile administrative și costurile de acoperire viitoare pe durata estimată de viață a expunerilor supuse evaluării în cazul cărora nu se aplică un preț direct de ieșire pentru AVA pentru costurile de închidere, actualizate utilizând o rată care aproximează rata fără risc.

(3) În sensul alineatului (2), costurile administrative viitoare includ toate costurile de personal și fixe suplimentare care vor fi probabil suportate în administrarea portofoliului; se poate lua însă în considerare o reducere a acestor costuri pe măsură ce dimensiunea portofoliului scade.

(4) Instituțiile calculează totalul AVA la nivel de categorie pentru costurile administrative viitoare ca sumă a AVA individuale pentru costurile administrative viitoare.

Articolul 16

Calculul AVA pentru finalizarea anticipată

Instituțiile estimează o AVA pentru finalizarea anticipată luând în considerare pierderile potențiale rezultate din finalizările anticipate necontractuale ale tranzacțiilor clientului. AVA pentru finalizarea anticipată se calculează ținând seama de procentajul de tranzacții ale clientului care au fost finalizate anticipat în trecut și de pierderile rezultate în cazurile respective.

Articolul 17

Calculul AVA pentru riscul operațional

(1) Instituțiile estimează o AVA pentru riscul operațional apreciind eventualele pierderi care pot fi suportate ca rezultat al riscului operațional legat de procesele de evaluare. Această estimare include o apreciere a pozițiilor supuse evaluării despre care se consideră că sunt expuse riscului în cursul procesului de verificare și certificare a bilanțului, inclusiv din cauza unor litigii.

(2) Dacă o instituție aplică abordarea avansată de evaluare pentru riscul operațional, specificată în partea a treia titlul III capitolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, aceasta poate raporta o AVA pentru riscul operațional egală cu zero, cu condiția să furnizeze dovezi că riscul operațional legat de procesele de evaluare, determinat în conformitate cu alineatul (1), este pe deplin contabilizat în calculul prevăzut de abordarea avansată de evaluare.

(3) În alte cazuri decât cele menționate la alineatul (2), instituția calculează o AVA pentru riscul operațional de 10 % din suma AVA la nivel de categorie pentru incertitudinea prețului de piață și pentru costurile de închidere, agregate.

CAPITOLUL IV

DOCUMENTAȚIE, SISTEME ȘI CONTROALE*Articolul 18***Cerințe privind documentația**

- (1) Instituțiile formalizează în mod corespunzător metodologia de evaluare prudentă. Această documentație include politicile interne care furnizează orientări cu privire la toate punctele următoare:
- (a) gama de metodologii pentru cuantificarea AVA pentru fiecare poziție supusă evaluării;
 - (b) ierarhia metodelor pentru fiecare clasă de active, produs sau poziție supusă evaluării;
 - (c) ierarhia surselor de date de piață utilizate în metodologia de determinare a AVA;
 - (d) caracteristicile datelor de piață necesare pentru a justifica o AVA egală cu zero pentru fiecare clasă de active, produs sau poziție supusă evaluării;
 - (e) metodologia aplicată în cazul în care pentru determinarea AVA se utilizează o abordare bazată pe cunoștințe de specialitate;
 - (f) metodologia utilizată pentru a stabili dacă o poziție supusă evaluării necesită o AVA pentru poziții concentrate;
 - (g) orizontul de ieșire prevăzut în vederea calculării AVA pentru poziții concentrate, în funcție de relevanță;
 - (h) activele și pasivele evaluate la valoarea justă în cazul cărora o modificare a evaluării contabile are un impact parțial sau nu are niciun impact asupra fondurilor proprii de nivel 1 de bază, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) și cu articolul 8 alineatul (1).
- (2) Instituțiile mențin, de asemenea, evidențe care să permită analizarea calculului AVA la nivel de expunere supusă evaluării; conducerea superioară primește informații privind procesul de calcul al AVA care să permită înțelegerea nivelului de incertitudine a evaluării portofoliului de poziții evaluate la valoarea justă al instituției.
- (3) Documentația prevăzută la alineatul (1) se revizuieste cel puțin anual și se aprobă de către conducerea superioară.

*Articolul 19***Cerințe privind sistemele și controalele**

- (1) AVAS sunt inițial autorizate și ulterior monitorizate de o unitate de control independentă.
- (2) Instituțiile stabilesc controale eficiente ale guvernantei tuturor pozițiilor evaluate la valoarea justă și dispun de resursele adecvate pentru a pune în aplicare aceste controale și a asigura desfășurarea de procese solide de evaluare chiar și în cursul unei perioade de criză. Acestea includ toate elementele următoare:
- (a) cel puțin o analiză anuală a performanței modelului de evaluare;
 - (b) aprobarea de către conducere a tuturor modificărilor semnificative ale politicilor de evaluare;
 - (c) o indicare clară a înclinației către risc a instituției, vizând expunerea la poziții supuse incertitudinii evaluării, care este monitorizată la nivel agregat pentru întreaga instituție;
 - (d) separarea în cadrul procesului de evaluare a unităților care își asumă riscuri de unitățile de control;
 - (e) un proces cuprinzător de audit intern al proceselor de evaluare și al controalelor.
- (3) Instituțiile asigură instituirea și aplicarea consecventă a unor controale eficiente legate de procesul de evaluare a pozițiilor evaluate la valoarea justă. Aceste controale sunt supuse unui audit intern periodic. Controalele includ toate elementele următoare:
- (a) un inventar de produse pentru toată instituția definit cu precizie, care asigură punerea în corespondență a fiecărei poziții supuse evaluării cu o singură definiție de produs;
 - (b) metodologiile de evaluare pentru fiecare produs din inventar, care acoperă alegerea și calibrarea modelului, ajustările valorii juste, AVA, metodologiile de verificare independentă a prețurilor aplicabile produsului și măsurarea incertitudinii evaluării;

- (c) procesul de validare care asigură că, pentru fiecare produs, atât departamentele care își asumă riscuri, cât și departamentele relevante de control aprobă metodologiile la nivel de produs descrise la litera (b) și certifică faptul că acestea reflectă practica reală pentru fiecare poziție supusă evaluării pusă în corespondență cu produsul;
- (d) pragurile definite pe baza datelor de piață observate, cu scopul de a determina momentul în care modelele de evaluare nu mai sunt suficient de solide;
- (e) un proces formal de verificare independentă a prețurilor, bazat pe prețuri independente furnizate de biroul relevant de tranzacționare;
- (f) un proces de aprobare a produselor noi care face trimitere la inventarul de produse și implică toate părțile interesate interne, relevante pentru măsurarea riscurilor, controlul riscurilor, raportarea financiară și atribuirea și verificarea evaluărilor instrumentelor financiare;
- (g) un proces de examinare a tranzacțiilor noi care să asigure că datele privind prețurile noilor tranzacții sunt utilizate pentru a verifica dacă evaluările unor expuneri similare continuă să fie suficient de prudente.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 20

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptată la Bruxelles, 26 octombrie 2015.

Pentru Comisie
Președintele
Jean-Claude JUNCKER

ANEXĂ

Formule pentru agregarea AVA în temeiul articolului 9 alineatul (6), al articolului 10 alineatul (7) și al articolului 11 alineatul (7)*Metoda 1*

$$\begin{aligned} \text{APVA} &= (\text{FV} - \text{PV}) - 50 \% \cdot (\text{FV} - \text{PV}) \\ &= (50 \% \cdot (\text{FV} - \text{PV})) \\ \text{AVA} &= \Sigma \text{APVA} \end{aligned}$$

Metoda 2

$$\begin{aligned} \text{APVA} &= \max \{0, (\text{FV} - \text{PV}) - 50 \% \cdot (\text{EV} - \text{PV})\} \\ &= \max \{0, \text{FV} - 50 \% \cdot (\text{EV} + \text{PV})\} \\ \text{AVA} &= \Sigma \text{APVA} \end{aligned}$$

unde:

- FV = valoarea justă la nivelul expunerii supuse evaluării, după ce au fost aplicate la valoarea justă a instituției toate ajustările contabile despre care se poate stabili că se referă la aceeași sursă de incertitudine a evaluării ca și AVA relevantă;
- PV = valoarea prudentă la nivelul expunerii supuse evaluării, determinată în conformitate cu prezentul regulament;
- EV = valoarea așteptată la nivelul expunerii supuse evaluării, luată dintr-o plajă de valori posibile;
- APVA = AVA la nivelul expunerii supuse evaluării, după ajustarea pentru agregare;
- AVA = totalul AVA la nivel de categorie, după ajustarea pentru agregare.
-